

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖУЮ:

В.о. ректора ДБТУ

Руслан ТИХОНЧЕНКО

«14» квітня 2022 р.

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ НАУКОВОЇ, НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ЧАСТИНИ
У ДЕРЖАВНОМУ БІОТЕХНОЛОГІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ**

УХВАЛЕНО:

рішення Вченої Ради ДБТУ

протокол №5 від «14» квітня 2022р.

Харків - 2022

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Це Положення регламентує наукову, науково-технічну діяльність (далі – ННТД) науково-дослідної частини (далі – НДЧ) та його підрозділів Державного біотехнологічного університету (далі – університет), що є у підпорядкуванні Міністерства освіти і науки України.

1.2. ННТД є невід'ємною складовою діяльності НДЧ університету, що забезпечує інтеграцію освіти і науки.

1.3. При організації та проведенні ННТД НДЧ університету керується Конституцією та законами України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України, Міністерства освіти і науки України, цим Положенням, а також власним статутом.

1.4. Положення про організацію наукової, науково-технічної діяльності у НДЧ університету розроблено на основі типового Положення та наказу Міністерства освіти України від 01.06.2006 р. № 422, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 10.11.2006 р. за № 1197/13071.

1.5. Термін дії цього Положення – з моменту затвердження до зміни організаційної структури університету.

2. МЕТА, ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ ТА ПРИНЦИПИ ОРГАНІЗАЦІЇ

2.1. Основною метою ННТД НДЧ університету є одержання і використання нових наукових знань з метою створення суспільно корисних наукових результатів, забезпечення якісної підготовки фахівців для відповідних галузей економіки, наукових та науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації; розв'язання комплексних задач у сфері наукового, технологічного розвитку; впровадження та використання в Україні й на світовому ринку наукових і науково-практичних результатів.

2.2. Основними завданнями НДЧ університету в галузі наукової, науково-технічної діяльності є:

2.2.1. Розвиток фундаментальних досліджень у галузі природничих, гуманітарних, психолого-педагогічних, соціально-економічних та технічних наук із метою їх подальшого використання для розвитку пріоритетних напрямів науки і техніки, суспільного розвитку та розбудови економіки країни. Виконання прикладних досліджень і розробок із метою ефективного використання і розвитку наукового потенціалу, залучення додаткових коштів для вирішення соціальних та інших завдань галузі.

2.2.2. Дослідження і розробка теоретичних та методологічних основ формування і розвитку вищої освіти, підсилення впливу науки на вирішення завдань освіти і виховання, збереження і зміцнення визначальної реалізації науки в розвитку суспільства, культури, економіки.

2.2.3. Формування та підтримка наукових шкіл.

2.2.4. Здійснення заходів із підтримки наукових досліджень молодих вчених та обдарованих студентів, залучення їх до наукових шкіл.

2.2.5. Забезпечення підготовки і підвищення кваліфікації в університеті фахівців, наукових та науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації на основі новітніх досягнень науково-технічного прогресу.

2.2.6. Ефективне використання наукового і науково-технічного потенціалу вищої школи для вирішення пріоритетних завдань з оновлення виробництва та проведення соціально-економічних перетворень.

2.2.7. Розвиток нових, прогресивних форм науково-технічного співробітництва із закордонними і вітчизняними осередками академічної та галузевої науки з метою спільного вирішення найважливіших науково-технічних завдань, створення високих технологій і розширення використання наукових розробок університету в промисловості.

2.2.8. Організація та забезпечення сучасних методів управління у сфері інтелектуальної власності, просування на ринок та комерціалізація науково-технічних розробок університету, залучення інвестицій та розвиток співробітництва з підприємствами і науковими організаціями України та іноземних держав із використанням результатів зазначеної діяльності.

2.2.9. Розвиток інноваційної діяльності для створення наукоємної науково-технічної продукції та конкурентоспроможних новітніх технологій, зразків нової техніки, орієнтованої на ринок високих технологій.

2.2.10. Сприяння захисту інтелектуальної власності й авторських прав дослідників як основи зміцнення і розвитку науки, виходу на світовий ринок високотехнологічної продукції.

2.2.11. Модернізація й оновлення експериментально-виробничої бази університету та ефективного її використання.

2.2.12. Організація інформаційної та видавничої діяльності, популяризація досягнень науки університету через засоби масової інформації, інтернет.

2.2.13. Проведення кон'юнктурних досліджень ринку наукових послуг, патентно-ліцензійної роботи, здійснення маркетингового, інформаційного забезпечення та трансферу науково-технічної продукції відповідно до міжнародних стандартів.

2.2.14. Забезпечення набуття прав інтелектуальної власності на розробки університету, що створені в результаті його наукової, науково-технічної та освітньої діяльності, їх просування та передачу у сферу виробництва.

2.2.15. Розроблення та наповнення змісту стандартів вищої освіти з урахуванням досягнень світової науки і техніки.

2.2.16. Проведення метрологічного забезпечення і сертифікації науково-технічної продукції відповідно чинних норм.

3. НАУКОВО-ОРГАНІЗАЦІЙНІ СТРУКТУРИ ТА КЕРІВНИЦТВО

3.1. Для організації та координації ННТД в університеті створено науково-дослідну частину (НДЧ). НДЧ є структурним науковим підрозділом, який виконує і забезпечує виконання науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт (НДДКР), не має самостійного балансу та статусу юридичної особи. Основними структурними підрозділами, з якими взаємодіє НДЧ виступають

проблемні та галузеві науково-дослідні лабораторії, центри, кластери, факультети університету з науковими групами кафедр, відділ з організації наукової роботи з науково-педагогічним персоналом та здобувачами освіти.

3.2. У рамках НДЧ можуть виконуватися різні види наукової та науково-виробничої діяльності:

3.2.1. Виконання науково-дослідних робіт (НДР) за господарськими договорами із замовниками, фундаментальних, пошукових та прикладних досліджень, дослідно-конструкторських, проектних і технологічних розробок для різних галузей виробничих (науково-виробничих) об'єднань та комплексів підприємств і організацій різних форм власності.

3.2.2. Виконання робіт, пов'язаних з передачею та тиражуванням науково-технічної продукції, упровадженням результатів раніше завершених досліджень, винаходів і патентів, розроблених в університеті.

3.2.3. Виробництво та постачання наукоємкої й дрібносерійної продукції, виробленої на експериментальній базі університету.

3.2.4. Розробка програмних засобів управління з використанням комп'ютерної техніки.

3.2.5. Надання науково-виробничих послуг. Створення дослідних зразків (партиї) виробів і матеріалів, що є результатами виконаних науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт.

3.2.6. Організація курсів із навчання іноземних мов.

3.2.7. Надання послуг з інформатики, інформаційного, метрологічного, патентно-ліцензійного забезпечення науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт.

3.2.8. Надання консультаційних послуг та експертних робіт наукового, технічного, економічного, управлінського характеру, маркетингу.

3.2.9. Надання послуг рекламного характеру з поширення та використання наукової продукції.

3.2.10. Проведення семінарів та круглих столів зі спеціалістами відповідних галузей, вищої школи та студентами з метою активного використання результатів наукових досліджень.

3.2.11. Розширення міжнародного науково-технічного співробітництва з науковими й навчальними закладами та фірмами інших держав із метою спільної розробки та організації виробництва конкурентоспроможної науково-технічної продукції.

3.2.12. Дослідження та розробки теоретичних і методологічних основ формування та розвитку цілісної системи безперервної освіти.

3.3. Із метою спільного вирішення найбільш важливих науково-технічних проблем НДЧ проводить:

3.3.1. Дослідження в тісному контакті з іншими ЗВО, науковими установами Академії наук України, організаціями, підприємствами та об'єднаннями галузевих міністерств і відомств у рамках різних організаційних форм, у тому числі міжгалузевих науково-технічних комплексів, тимчасових науково-технічних колективів, навчально-науково-

виробничих комплексів, інженерних центрів, організацій та інших видів науково-технічних об'єднань.

3.3.2. Виконання спільних робіт на основі довгострокових комплексних договорів; проведення наукових семінарів-тренінгів, симпозіумів, конференцій, конгресів та виставок.

3.4. Інтеграція науки з освітнім процесом та виробництвом забезпечується шляхом:

3.4.1. Розробки наукових проблем розвитку та вдосконалення вищої освіти.

3.4.2. Розробки та впровадження в освітній процес нових технічних засобів навчання, створених за результатами наукових досліджень.

3.4.3. Залучення студентів, аспірантів, докторантів, здобувачів до участі в науково-дослідних та проектно-конструкторських роботах.

3.4.4. Підготовки спеціалістів на основі використання досягнень науки і техніки відповідно до напрямів науково-технічного прогресу.

3.4.5. Організації на базі наукових підрозділів різних форм активної навчальної роботи, дипломного та курсового проектування, освітньої та виробничої практики, цільового використання в освітньому процесі спеціальної апаратури та обчислювальної техніки.

3.4.6. Створення науково-освітньо-виробничих об'єднань та комплексів, базових кафедр, науково-освітніх центрів для проведення науково-освітньо-дослідної роботи.

3.5. Із метою підвищення ефективності наукових досліджень, скорочення термінів виконання та впровадження науково-технічних розробок можуть використовуватися інші гнучкі організаційні форми, зокрема спільні підприємства з вітчизняними та зарубіжними партнерами, науково-виробничі об'єднання, створені у порядку установленому законодавством України.

3.6. Виконання функцій наукового забезпечення та супроводження функцій управління може здійснюватися НДЧ як силами штатних співробітників НДЧ, так і виконавцями з числа професорсько-викладацького складу, навчально-допоміжного персоналу, співробітників функціональних підрозділів та служб ЗВО за рахунок коштів, що надходять на виконання наукової діяльності.

3.7. Належність співробітників НДЧ до наукових колективів визначається наказом ректора на підставі особистих заяв для штатних співробітників НДЧ та сумісників або на підставі подання керівників наукових колективів у формі договору підряду.

3.8. Виконання програм та проектів фундаментальних і прикладних досліджень, прикладних розробок у НДЧ університету здійснюється колективами (тематичними групами, творчими колективами, науково-дослідними лабораторіями та технологічними групами, науково-дослідними групами кафедр тощо), до складу яких входять наукові та науково-педагогічні працівники, докторанти й аспіранти, студенти, допоміжний персонал та в разі потреби залучаються фахівці з інших організацій.

3.9. Організацію та безпосереднє керівництво виконанням програми або проекту досліджень і розробок здійснюють наукові керівники. У разі потреби можуть призначатися також відповідальні виконавці програм і проектів, наукові консультанти, інші відповідальні особи.

3.10. Організацію ННТД у НДЧ університету та її безпосереднє керівництво, планування, поточне управління здійснює проректор з наукової роботи в межах делегованих ректором повноважень, який відповідно до своїх обов'язків виконує ряд функцій, в тому числі: здійснює загальне керівництво діяльністю НДЧ, контролює тематичну спрямованість (відповідність основним науковим напрямам університету), визначає компетенцію співробітників, що керують науковими підрозділами, діє без довіреності від особи наукових підрозділів, представляє їх в усіх організаціях, дає вказівки, що є обов'язковими для наукових підрозділів, розподіляє між ними обсяги досліджень, матеріально-технічні ресурси, планує питання матеріально-технічного розвитку у сфері наукової діяльності НДЧ університету, контролює своєчасне і якісне виконання планів НДР та підготовку звітності з науково-технічної діяльності, бере участь в організації та проведенні міжнародних, державних та університетських науково-технічних конференцій в університеті, бере участь у проведенні комплексного аналізу стану університетської науки, прогнозування тенденцій її розвитку і взаємозв'язку з виробничою, економічною і соціальною сферами, в організації разом з деканами факультетів, завідувачами кафедр широкого обговорення результатів досліджень, у формуванні пропозицій із модернізації діючих та створення нових наукових лабораторій за результатами виконання НДР.

3.11. Безпосереднє керівництво роботою НДЧ здійснює начальник на підставі його функціональних обов'язків, який підпорядковується проректору з наукової роботи.

Перелік посадових обов'язків співробітників НДЧ визначається начальником НДЧ разом із керівниками наукових робіт, які підпорядковуються начальнику НДЧ.

3.12. Договори на виконання науково-дослідних робіт від університету укладаються ректором.

Власник інтелектуальної продукції, яка є результатом виконання договору НДР та захищеної патентом або такої, що має свідоцтво про державну реєстрацію прав авторів, визначається додатковим договором між замовником та виконавцем, а також договором між роботодавцем й автором інтелектуальної продукції.

3.13. Розгляд питань науково-технічного й соціального розвитку, виконання робіт на належному науково-технічному рівні та розробка науково-технічної політики університету загалом проводиться на вченій раді університету, факультетів та кафедр.

4. ФІНАНСУВАННЯ

4.1. Для здійснення ННТД у НДЧ запроваджується принцип багатоканального фінансування, у тому числі з використанням можливостей, які надає входження України в міжнародний науковий простір.

4.2. Джерелами фінансування ННТД у НДЧ університету є кошти державного бюджету та кошти, одержані на виконання науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт, надання освітніх і наукових послуг на замовлення юридичних та фізичних осіб України та інших країн світу, кошти, одержані від продажу або передачі в користування об'єктів права інтелектуальної власності, кошти іноземних інвесторів, гранти на проведення окремих розробок, від участі у різних конкурсах, позабюджетні кошти, кошти організацій державного сектору, кошти організацій підприємницького сектору, інші джерела фінансування відповідно до чинного законодавства.

4.3. Фінансування наукових досліджень із коштів державного бюджету здійснюється шляхом:

4.3.1. Базового фінансування, як засобу підтримки фундаментальних та прикладних досліджень.

4.3.2. Цільового фінансування наукових досліджень і розробок з пріоритетних напрямів, науково-технічних програм.

4.3.3. Контрактного фінансування окремих важливих досліджень і розробок, що пройшли конкурсний відбір.

4.4. На основі використання результатів виконаних фундаментальних досліджень, а також відповідно до наукових напрямів діяльності університету здійснюються прикладні дослідження, дослідно-конструкторські та технологічні розробки за рахунок бюджетних коштів та на договірній основі із замовниками.

4.5. Договір з замовником є основним правовим та фінансовим документом, що регулює відношення виконавця та замовника науково-технічної продукції та визначає їх взаємну економічну відповідальність за взяті зобов'язання та їх виконання. Порядок та умови укладання договорів із замовниками регламентуються чинним законодавством.

4.6. В особливих умовах договору за домовленістю сторін обумовлюються питання публікацій, авторських прав розробника, надання замовником спеціального обладнання та ін.

4.7. Результати науково-технічної діяльності є об'єктами власності створювачів науково-технічної продукції, якщо інше не передбачено законом або договором.

4.8. Договори із замовником можуть складатися на виконання будь якої стадії наукових досліджень (або їх сполучень), а також послуг, консультацій, наукових експертиз та ін.

4.9. Господоговори укладаються також на проведення робіт, пов'язаних з упровадженням раніше завершених досліджень та розроблених в університеті винаходів на виробництво та постачання наукоємкої та дрібносерійної

продукції, розробку програмного забезпечення та надання науково-виробничих послуг.

4.10. Ціни на науково-технічну продукцію є договірними, вони визначаються на стадії укладання угоди та ув'язуються з науково-технічним рівнем роботи та кінцевими результатами, які будуть отримані споживачем.

4.11. Кошти за науково-технічну продукцію, що створюється згідно з господоговорами, є основними для формування власних коштів.

4.12. Власні кошти формуються з огляду на розмір доходу від науково-технічної продукції (послуги) без урахування відрахувань до бюджету та інших обов'язкових зборів відповідно до чинного законодавства та штрафних санкцій замовника, якщо такі зазначені в договорі.

4.13. Результати діяльності НДЧ університету загалом формуються як сума результатів діяльності структурних підрозділів. Із цією метою облік витрат ведеться за кожною тематикою (науковою групою) або творчим колективом (ТК).

Розпорядником коштів за темою в об'ємі матеріальних витрат є керівник наукового колективу, за винятком коштів, що належать відрахуванню за встановленими економічними нормативами.

4.14. Кошти, що надійшли в розпорядження ТК, можуть збільшуватися за рахунок додаткових надходжень від замовника за дострокове та високоякісне виконання робіт у вигляді надбавок, якщо це зазначено в договорі або протоколі узгоджень про договірну ціну, а також від продажу використаних матеріалів та комплектуючих виробів, а в окремих випадках і обладнання. Додаткові кошти можуть надходити від реалізації продукції, виробленої в результаті виконання теми.

4.15. Кошти, що надійшли від замовника, керівник теми або підрозділу самостійно розраховує щодо кількості штатних співробітників та виконавців за їх професійним та кваліфікаційним складом, визначає кошти на обладнання та матеріали, на відрядження і на оплату послуг сторонніх організацій.

Керівник НДР має право перерозподіляти кошти з однієї статті витрат на іншу в межах договірної ціни.

4.16. Якщо господоговір виконується за договором підряду, використання коштів за статтями проводиться на основі чинних інструкцій в установленому порядку (за ст. «Відрядження» згідно з Інструкцією Кабінету Міністрів «Про службові відрядження» та ін.).

4.17. Витрати на виконання робіт здійснюються за рахунок коштів замовника, що оплачуються за господоговором у вигляді авансу, за завершені етапи або роботу в цілому. Якщо цих коштів недостатньо, то за рішенням керівництва університету дозволяється авансування витрат на проведення етапу (робіт) за рахунок вільних коштів з установами цих коштів за рахунок надходжень від замовника.

4.18. У разі невиконання з вини виконавців зобов'язань, визначених у договорі, університет несе фінансову відповідальність згідно з умовами договору, та чинного законодавства. У цьому випадку застосовуються

штрафні санкції до виконавців робіт, з вини яких завдано збитки. Збитки компенсуються за рахунок власних коштів наукового виконавця.

4.19. Матеріально-технічне забезпечення науково-дослідної діяльності здійснюється підрозділами університету, що відповідають за цю ділянку роботи.

4.20. Функціональні служби розміщуються та організують роботу в приміщеннях університету.

4.21. Наукові підрозділи використовують для роботи обладнання університету, що придбане як за рахунок власних коштів НДЧ, так і за рахунок бюджетних коштів.

НДЧ має право придбати обладнання за рахунок коштів від науково-технічного й соціального розвитку та коштів декількох наукових підрозділів (для придбання дорогих приладів та обладнання) із метою централізованого їх використання.

4.22. Одержані результати після завершення науково-дослідних робіт підлягають обговоренню на засіданнях кафедр, лабораторій, на які можуть запрошуватися представники замовників договору. Результати досліджень, що отримані за рахунок коштів державного бюджету, обговорюються на засіданнях вченої ради університету та приймаються комісіями експертних рад Міністерства освіти і науки України.

4.23. Порядок приймання звіту на завершені госпдоговірні роботи визначається разом із замовником.

4.24. НДЧ у межах своїх повноважень на основі законодавчих актів готує накази та контролює їх виконання.

4.25. Науково-дослідна частина направляє в Міністерство освіти і науки України щорічну інформацію про наукову та науково-технічну діяльність за встановленими формами.

5. ПЛАНУВАННЯ, ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ОБЛІК

5.1. Управління науковою і науково-технічною діяльністю здійснює Міністерство освіти і науки України в межах його повноважень. Поточне та перспективне планування наукової та науково-технічної діяльності здійснює НДЧ університету.

5.2. Планування наукових досліджень і розробок в університеті здійснюється відповідно до основних науково-технічних напрямів.

Основою планування науково-дослідної діяльності є тематичний план науково-дослідних робіт, що фінансується із коштів бюджету МОН України та річний тематичний план госпдоговірних НДР університету.

5.3. НДЧ університету самостійно здійснює поточне та перспективне планування ННТД відповідно до затвердженого ректором тематичного плану науково-дослідних робіт та узгодженого з Міністерством освіти і науки України, що фінансується з коштів бюджету МОН України.

Фундаментальні та прикладні дослідження, науково-технічні розробки, що сприяють розвитку інноваційної діяльності університету та фінансуються за

рахунок коштів державного бюджету, включаються до тематичного плану на підставі проходження конкурсного відбору.

5.4. Річний тематичний план НДР формується на основі проєктів, які пройшли другий етап конкурсного відбору у Міністерстві освіти і науки України з відповідними прохідними балами.

5.5. Фінансово-господарська діяльність у сфері ННТД здійснюється на підставі затверджених Міністерством освіти і науки України кошторисів університету за відповідними бюджетними програмами.

5.6. Кошторис є основним плановим документом, що надає повноваження для отримання надходжень і здійснення видатків, визначає обсяг і спрямування коштів для виконання установою своїх функцій та досягнення цілей, визначених на бюджетний період відповідно до бюджетних призначень.

5.7. Планування витрат на проведення науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт (НДДКР) здійснюється університетом самостійно на основі розрахунків, результати яких відображаються в калькуляції кошторисної вартості в цілому за темою, з виділенням вартості робіт (послуг), які підлягають виконанню в поточному бюджетному році.

5.8. Планування науково-дослідної діяльності наукових колективів здійснюється керівниками колективів, виходячи з доробку в галузі фундаментальних та прикладних досліджень та наукового потенціалу, що має університет.

5.9. Основними розрахунковими показниками наукової діяльності університету є обсяг НДР.

5.10. Із метою забезпечення ефективної діяльності наукових підрозділів, високого науково-технічного рівня розробок, пропаганди досягнень колективу встановлюються додаткові показники: публікації, участь в виставках, заявки на винаходи та ін.

5.11. Уся робота із планування НДР здійснюється під керівництвом проректора з наукової роботи і начальника НДЧ, які проводять аналіз виконання держзамовлень та госпдоговорів.

5.12. Облік надходження грошових коштів та фактичних витрат за кожним підрозділом здійснюється провідним фахівцем НДЧ оперативно із підбиттям підсумків за рік та після завершення етапів, або роботи в цілому.

5.13. Відповідальність за достовірність первинних документів з використання матеріальних та грошових коштів, а також за усі види розрахунків, фонд оплати праці та його розподілення покладаються на керівника наукової роботи.

5.14. Документальне оформлення операцій, пов'язаних із виконанням НДДКР або наданням платних послуг у сфері наукової, науково-технічної діяльності, забезпечення їх обліку та складання звітності здійснюється відповідно до вимог Бюджетного кодексу України, Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ та інших нормативно-правових актів.

5.15. Науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи, що виконуються за рахунок коштів державного бюджету, підлягають обов'язковій

реєстрації в Українському інституті науково-технічної експертизи та інформації відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 31.03.92 р. № 162 «Про державну реєстрацію науково-дослідних, дослідно-конструкторських робіт і дисертацій».

5.16. За підсумками виконаних наукових досліджень університет складає відповідні звіти, збірки наукових праць, доповідей і тез доповідей на наукових конференціях.

6. ФОРМУВАННЯ, РОЗПОДІЛ ТА ВИКОРИСТАННЯ ФОНДІВ ЕКОНОМІЧНОГО СТИМУЛЮВАННЯ

6.1. Прибуток є джерелом формування власних коштів НДЧ. Прибуток збільшується (зменшується) на суму незапланованих доходів, видатків, збитків включно із сумами, що одержані або сплачені у вигляді економічних санкцій та відшкодування збитків.

6.2. Нормативи відрахувань до фонду науково-технічного та соціального розвитку встановлюються згідно законодавства.

6.3. Фонд науково-технічного та соціального розвитку створюється за рахунок:

- відрахувань від доходу за нормативом, установленим у відсотках;
- коштів від реалізації обладнання, приладів, матеріалів і ін.;
- коштів від оренди обладнання;
- коштів, одержаних за депозитними рахунками НДЧ;
- коштів, що надійшли від аналогічних фондів інших підприємств або організацій;
- залишку невикористаних коштів за статтями видатків калькуляції.

6.4. Фонд науково-технічного та соціального розвитку розподіляється на два фонди:

- фонд науково-технічного розвитку;
- фонд соціального розвитку і соціальних виплат.

6.5. Основними напрямками використання фонду науково-технічного розвитку (ФНТР) є:

- розвиток матеріальної бази;
- витрати на калькуляційні статті витрат;
- резервний фонд.

Кошти резервів ФНТР призначаються для виплати незапланованих платежів (штрафів і ін.), а також в окремих випадках для кредитування НДР. Невикористані протягом року кошти переходять на наступний рік.

6.6. Фонд соціального розвитку та соціальних виплат призначається для фінансування заходів із соціального розвитку трудового колективу, а також грошових виплат і заохочень. Він складається з фонду соціального розвитку та фонду додаткової оплати праці. До виплат з фонду соціального розвитку належать:

- матеріальна допомога, оздоровчі, екологічні та інші виплати;

- суми наданих університетом трудових і соціальних пільг співробітникам;
- одноразова матеріальна допомога робітникам за сімейними обставинами;
- оплата додатково наданих (передбачених законодавством) відпусток співробітникам, в тому числі жінкам, які виховують дітей;
- одноразова допомога ветеранам праці, що виходять на пенсію.

Використання коштів здійснюється на підставі службової записки, узгодженої з проректором з наукової роботи.

6.7. У фонд додаткової оплати праці включаються:

- надбавки та доплати, передбачені законодавством у межах розмірів, установлених законодавством;
- премії за створення, засвоєння та впровадження технологій; за організацію виробництва та створення нових товарів та продуктів, інші премії, виплачені за спеціальними рішеннями уряду;
- одноразові заохочення (наприклад, окремих робітників за виконання особливо важливих завдань);
- заохочення для покращення кінцевих результатів господарської діяльності співробітникам університету, підрозділам забезпечення наукових досліджень, керівному складу;
- заохочення за систематичну участь у НДР;
- диференційовані доплати та допомога, які виплачуються робітникам, що брали участь у ліквідації аварії ЧАЕС;
- оплата праці співробітникам НДЧ;
- інші одноразові виплати.

6.8. Невикористані протягом року кошти переходять на наступний рік на ті самі потреби. В окремих випадках ректор університету має право перерозподіляти невикористані кошти ФСР і СВ іншим чином.

7. ВИКОНАВЦІ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ, ДОСЛІДНО-КОНСТРУКТОРСЬКИХ РОБІТ І ОПЛАТА ЇХ ПРАЦІ

7.1. Суб'єктами наукової, науково-технічної діяльності в НДЧ університету є штатні наукові та науково-педагогічні працівники, науково-технічні працівники, докторанти, аспіранти, студенти, стажисти-дослідники, керівний склад ЗВО, працівники, що здійснюють організацію та координацію досліджень і розробок, підготовку фахівців вищої кваліфікації.

Правовий статус наукового та науково-технічного співробітника визначається законодавством України.

7.2. До виконання наукових, науково-технічних робіт в університеті можуть залучатися фахівці наукових установ, підприємств та організацій Національної та галузевих академій наук, інші фахівці, які мають відповідну кваліфікацію.

7.3. Науково-педагогічні, наукові працівники виконують дослідження та розробки відповідно до національних, державних, галузевих та інших програм і

проектів, тематичних та координаційних планів, договорів, завдань (технічних завдань), індивідуальних планів, несуть відповідальність за якість їх виконання, наукову та практичну цінність, суспільну та економічну корисність наукових і науково-практичних результатів.

7.4. Складовою науково-технічного потенціалу НДЧ університету є науковий доробок здобувачів вищої освіти, які відповідно до чинного законодавства передбачають: науково-дослідну роботу, що включена в графік освітнього процесу (курсіві, дипломні проекти (роботи), практичні, лабораторні заняття, виробнича практика з елементами дослідницького характеру), та роботу, що індивідуально виконується поза графіком навчального процесу.

7.5. Специфіка трудових відносин зумовлюється формою організації праці та її оплати. Поряд із традиційними формами організації науково-дослідної праці її обслуговування та управління в структуру НДЧ мають входити в установленому порядку тимчасові наукові підрядні колективи, наукові лабораторії, науково-виробничі підрозділи, творчі бригади та інші гнучкі формування, що створюються з метою підвищення ефективності досліджень та розробок, тісного зв'язку наукових досліджень та освітнього процесу, науки та виробництва.

7.6. Система оплати праці встановлюється НДЧ університету самостійно відповідно чинного законодавства та зумовлює такі форми оплати праці: за трудовими договорами, за сумісництвом, за договорами підряду, за контрактом.

7.7. Організацію оплати праці в НДЧ університету спрямовано на зростання внеску колективу в прискорення науково-технічного прогресу, підвищення науково-технічного рівня розробок та якості наукових послуг, досягнення високих результатів робіт за рахунок:

- стимулювання найбільш повного використання творчого потенціалу наукових співробітників та інженерно-технічного складу університету;
- установлення безпосередньої залежності оплати праці співробітників від кінцевих результатів їх діяльності, скорочення строків розробки;
- виконання робіт меншою кількістю людей шляхом підвищення інтенсивності наукової та інженерної праці.

7.8. Фонд оплати праці формується з коштів, спрямованих на виплату заробітної плати, а також виплат із прибутку наукового підрозділу після відрахування з нього за встановленими нормативами платежів у бюджет та позабюджетні фонди.

7.9. Виплата коштів проводиться в межах фонду оплати праці, створеного за фактичними результатами роботи.

7.10. Фонд оплати праці (ФОП) розподіляється за такими напрямками:

- основна (розрахункова) заробітна плата;
- додаткові (підсумкові) виплати.

7.11. Планування зарплати виконавців за окремими договорами здійснюється на стадії укладання договору на створення (передачу) науково-технічної продукції загалом за договором, за етапами та на поточний рік.

7.12. Основна заробітна плата планується з урахуванням обсягів фінансування, складності та термінів виконання робіт.

Визначення основної заробітної плати проводиться науковим керівником теми, виходячи з необхідного складу виконавців, їх кваліфікації, схеми посадових окладів.

7.13. Основна заробітна плата визначається посадовим окладом, надбавкою або доплатою до неї. Основна заробітна плата виплачується щомісяця штатним науковим співробітникам університету, а іншим виконавцям у порядку, установленому керівником теми за окладами або в розмірах, передбачених договором підряду.

7.14. Заробітна плата штатного наукового співробітника університету не може бути нижче встановленого законодавством рівня мінімальної заробітної плати, та розраховується залежно від фактично відпрацьованого часу.

7.15. Додаткова заробітна плата формується та виплачується згідно з кінцевими результатами роботи підрозділу.

7.16. Розбіжності з науковими підрозділами та окремими науковими співробітниками з питань виплати заробітної плати вирішуються відповідно до чинного законодавства.

7.17. Під час планування заробітної плати необхідно в науковий колектив включати виконавців зі складу студентів, аспірантів та докторантів.

7.18. Трудові взаємовідносини з творчим колективом (ТК) наукового підрозділу (НП) за окремою темою встановлюються на основі трудового договору, договору підряду або контракту, що укладається між НП в особі керівника наукового підрозділу та НДЧ в особі проректора з наукової роботи. Договори підряду підписуються проректором з наукової роботи, начальником науково-дослідної частини (НДЧ), провідним фахівцем або науковим співробітником з фінансових питань НДЧ та керівником теми, а затверджуються ректором університету.

7.19. Трудові взаємовідносини з науковими виконавцями за кожною темою встановлюються на підставі договору підряду між керівником ТК та науковим виконавцем, в якому узгоджуються умови оплати праці та терміни виконання робіт.

Додатком до договору підряду є завдання на виконання робіт кожним виконавцем, підписане керівником колективу. Завдання заповнюється у двох примірниках, один зберігається у керівника теми, другий в НДЧ.

У разі необхідності договір підряду може бути доповнений особливими умовами.

7.20. Робота в науковому підрозділі, пов'язана з виконанням договору підряду, не є сумісництвом.

7.21. Робота за договорами підряду передбачає виконання певного обсягу або переліку робіт, тому не потребує обліку робочого часу, днів хвороби, відпустки та ін.

7.22. Штатні співробітники зараховуються в науковий підрозділ для виконання конкретної госпдоговірної теми за наказом ректора та на підставі особистої заяви, узгодженої з керівником наукового підрозділу. При цьому оклад,

що призначається науковому співробітнику в наказі про зарахування, гарантується не нижче мінімального розміру за його посадою, установленого державою згідно чинного законодавства.

Штатні наукові співробітники у вільний від основних обов'язків час мають право працювати за договорами підряду.

7.23. Щомісячні виплати штатним науковим співробітникам включають посадовий оклад та надбавку або доплату, які призначаються на підставі службової записки, заяви або подання, підписаного науковим керівником. Установлені виплати здійснюються наказом ректора по університету. Скасування надбавки або доплати здійснюється наказом ректора по університету на підставі подання наукового керівника.

Надбавки можуть установлюватися:

- за високі досягнення у праці;
- за складність, напруженість у роботі;
- за виконання особливо важливої роботи (на термін її виконання);
- за стаж роботи в науковій сфері.

Доплати можуть установлюватися:

- за суміщення професій (посад);
- за розширення зон обслуговування або підвищення обсягів виконуваних робіт;
- за виконання обов'язків тимчасово відсутніх працівників.

Зазначені види доплат не встановлюються начальнику НДЧ, його заступнику та керівникам структурних підрозділів наукових установ.

Для окремих висококваліфікованих співробітників, які зайняті на особливо складних та відповідальних роботах можуть встановлюватися місячні оклади згідно з посадовими окладами, передбаченими для наукових співробітників.

7.24. Підставами для виплат є надходження коштів від замовника за договором на рахунок університету та виконання робіт, пов'язаних із конкретними зобов'язаннями виконавця. Фактичне виконання робіт контролює керівник ТК згідно з документами, що визначають їх обсяг, якість, терміни здачі, порядок приймання та ін.

7.25. Нарахування заробітної плати науковим штатним співробітникам, сумісникам здійснюється на підставі табелів обліку робочого часу, а іншим виконавцям - на підставі договорів підряду та подання керівника ТК на оплату праці за етап або тему. Подання надається в бухгалтерію для нарахування заробітної плати та має силу наказу.

7.26. Кошти на заробітну плату за етап не повинні перевищувати розмірів розрахункової зарплати по цьому етапу.

7.27. Додаткова (підсумкова) частина зарплати виплачується після завершення роботи за рахунок економії розрахункової зарплати, а також частки прибутку, одержаної за рахунок економії матеріальних витрат.

7.28. Виплата додаткової (підсумкової) заробітної плати здійснюється на підставі протоколу засідання ТК і поданням на виплату заробітної плати, яке надається в НДЧ.

7.29. У разі порушення з вини виконавців договірних зобов'язань за рішенням адміністрації виплати з ФОП можуть бути обмежені.

7.30. Трудові доходи кожного робітника зумовлюються його особистим внеском у кінцевий результат діяльності наукової організації та регулюються податками.

7.31. Керівник творчого колективу згідно зі схемою посадових окладів, призначає розмір окладу для членів наукового колективу.

7.32. Розрахункова оплата праці за кінцевим результатом НДР проводиться після підписання акту-здачі робіт.

7.33. У разі дострокового виконання НДР з дотриманням при цьому встановлених вимог до їх якості, а також приймання замовником, заробітна плата науковому колективу виплачується в повному обсязі, зумовленому плановою калькуляцією.

7.34. Виконавцям, що здійснюють роботу по договору підряду, оплата проводиться в розмірі, що зумовлюється в цьому договорі.

7.35. У випадках невиконання окремих етапів робіт, або всієї роботи у визначений термін час, витрачений виконавцем на доопрацювання, не оплачується та дозвіл на укладання індивідуальних договорів по інші роботи не видається.

7.36. У разі невиконання виконавцем роботи без поважних причин, порушення трудового та громадянського законодавства, трудовий договір скасовують і робітника звільняють у встановленому законом порядку, а оплата за договором підряду не здійснюється.

7.37. Фонд оплати праці науково-організаційному відділу наукових підрозділів формується за рахунок коштів, що належать до накладних витрат, а також коштів, що передані науковими підрозділами з економії ФОП цих підрозділів. У цей фонд включають також виплати з фонду науково-технічного та соціального розвитку та фонду додаткової оплати праці.

7.38. Планування коштів на заробітну плату здійснюється на календарний рік, виходячи з річної суми посадових окладів, надбавок та доплат, передбачених штатним розписом.

7.39. Виплата підсумкової частини заробітної плати здійснюється за підсумками кварталу, року і завершення тем та залишок розрахункового фонду оплати праці й частину фонду додаткової оплати праці за поданням начальника НДЧ.

7.40. Підставою для виплати підсумкової частини зарплати є подання встановленої форми або наказ ректора по університету.

8. МІЖНАРОДНЕ НАУКОВЕ ТА НАУКОВО-ТЕХНІЧНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

8.1. НДЧ університету укладає договори про співробітництво, установлює прямі зв'язки та здійснює науково-технічне співробітництво з навчальними закладами, організаціями, фірмами, громадськими організаціями та фондами інших країн відповідно до чинного законодавства України.

8.2. Міжнародне наукове та науково-технічне співробітництво НДЧ університету спрямовано на:

- взаємний обмін науковою та науково-технічною інформацією;
- продаж у встановленому порядку ліцензій, «ноу-хау»;
- залучення до співпраці закордонних замовників та інвесторів, укладання та виконання угод про співробітництво із закордонними університетами, фірмами, фондами та іншими організаціями на проведення науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт, видання публікацій, проведення досліджень та розробок за спільними координаційними угодами;
- залучення коштів закордонних замовників та міжнародних фондів і грантів для фінансування ННТД;
- одержання конкурентоспроможних на світовому ринку науково-прикладних результатів, розробку високоефективної науково-технічної продукції;
- трансфер на світовий ринок наукової та науково-технічної продукції, здійснення маркетингу, участь у міжнародних виставках та ярмарках;
- взаємний обмін науковими й викладацькими кадрами, аспірантами та студентами, спільну підготовку спеціалістів;
- забезпечення проходження науковими, науково-педагогічними працівниками, докторантами, аспірантами та обдарованими студентами наукового стажування за кордоном із метою проведення спільних досліджень, ознайомлення з передовими світовими досягненнями техніки і технологій, приладами та науковим обладнанням;
- закупівлю у встановленому порядку імпортової унікальної наукової апаратури, приладів та матеріалів;
- публікацію за кордоном у провідних наукових та науково-технічних виданнях наукових результатів, які не є конфіденційною інформацією;
- організацію та участь у міжнародних наукових та науково-практичних конференціях, семінарах, симпозіумах, конгресах;
- надання послуг, пов'язаних із підготовкою до вступу у ЗВО України, здобуттям вищої та післядипломної освіти іноземних громадян, підготовку наукових кадрів для іноземних держав;
- надання протокольно-інформаційних, побутових та перекладацьких послуг, організаційних та експертних послуг в різноманітних галузях господарства, освіти, науки і культурно-просвітницькій діяльності;
- організація та проведення курсів іноземних мов;
- здійснення інших видів зовнішньоекономічної діяльності, що не суперечать чинному законодавству.

9. РЕОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПРИПИНЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ НДЧ

9.1. Положення на підставі придбаного досвіду згідно зі змінами господарського механізму, що передбачені Постановами уряду та організацій може бути змінено за поданням вченої ради або трудового колективу НДЧ.

9.2. Реорганізація та припинення діяльності НДЧ здійснюється згідно рішення Міністерства освіти України у встановленому порядку.

9.3. Матеріальні цінності та фінансові ресурси НДЧ передаються університету за винятком випадків, коли інше передбачене договорами з замовниками (невикористані кошти належать замовнику).

9.4. Під час реорганізації або ліквідації НДЧ ДБТУ гарантує звільненим працівникам та студентам дотримання їх прав відповідно чинного законодавства України.